

Mórocz Zsolt

Örök-befogadás, 2050

Realista utópia, profán misztériumjáték

Első figyelmeztetés: A darab minden eseménye és szereplője kitalált, nincs közülük a valósághoz. Kivéve a Jóistent és a majmokat. Ők azonban nem szerepelnek.

Második figyelmeztetés: A teljes darab – terjedelmi okokból – itt (természetesen) nem olvasható. Rezümé: az események középpontjában egy korosodó házaspár áll, akik elvesztették a gyermeküket – vagy nem is volt nekik, csupán egy macskájuk. A férfi drámaíró. Drámát írt a majmokról. A művet betiltották, mert sértette a különböző fajtájú majmok alapvető jogait. Az asszony szeretné, ha örökbe fogadnának egy gyermeket. A fejlemények során azonban váratlanul hazatér (tékozló) fiuk; de már nem ismernek rá. Nem fogadják be. Hasonlóképpen hajléktalannak nézik Szűz Máriát és Szent Istvánt. Ellenben a dogmatikus vallássá vált tolerancia jegyében kötelesek több más hitű, más kultúrájú, más bőrszínű csemetét örökbe fogadni. Az új humánus szellemében, amely előbb felülírt, majd diktatórikusan felszámolt minden addigi, hagyományos értéket. Az események a nyolcadik jelenet záróképével érnek véget, ami alább megtalálható. Egyébként szakadozottan, jeleneteket átugorva közlöm a történetet.

Harmadik figyelmeztetés: Cselekmény, az esetleges látszat ellenére, nincs. Moralitás sincs – egy abszurd, a drámát taszító korban – a hagyományos misztériumjátékok szellemében. Mindössze szakrális katatónia van, amit fiktív égi és földi hangok kísérek.

MÁSODIK JELENET

Könyvtárszoba, fotelok, asztal. A falról feltűnően hiányoznak a képek, mintha nemrég tüntették volna el őket. (Valóban: az előző jelenetben vetették le a tulajdonosokkal, mivel állami rendelet tiltja, a magánlakásokban is, a nemzeti és keresztény

MÓRO CZ ZSOLT (1956) író. Könyvei: *Posztmodern életfa; My Lakó-helyeink; A legenda oda.*

jelképek használatát.) *A szobában egy férfi matat a könyvek között, majd mögülik elővesz egy elrejtett feszületet. A színpad baloldalán két angyal áll, jobb oldalon a Kollegina és a Kolléga.*

Férfi (*a feszülethez, azaz Jézushoz beszél*): Nem hagyhatlak itt. Ha felfedeznek, nem fogadhatjuk örökbe a gyermeket. Remélem, megérted. El kell tűnnöd. Menekülőd kell, ahogy annak idején Egyiptomba. Jobb lesz neked az illegálitásban. Elrejtőzöl valami biztos helyen, mint a híveid a katakombákban, ahol elkezdődött az egész... (*tűnődik*) Hát, ez van, Uram. Az aktuális rossz nyeresre áll. (*legyint*) Különben meg épp eleget gyötörtél bennüket a szeretettel. Nem jött be. Okosabb, ha fel sem idézzük, ha nem gondolunk többé rá. A gondolkodást egyébiránt már mások végzik helyettünk. Igaz, mintha ellenünk gondolkodnának. Haladó hagyomány. Mióta kisajátították ezt az homloklebenynyi országot... Na, mindegy. Mi szintén haladjunk, Uram. (*reklámújságba csomagolja a feszületet, közben belenéz*) Akciós árak. Ön 15 999 forintot takarít meg. Ez, az! Árleszállítás. Spórolás. Méltó szemfedő lesz. (*tovább csomagol*) Lassan a létezését is megspóroljuk.

Kollegina (*nőnek maszkírozott férfi játssza*): Ezt bevegjük a jelentésbe?

Kolléga (*férfinak maszkírozott nő játssza*): Várjunk még. Kedvemre való ez szakrális loomtalanítás. Remélem, a kukában végzi. Biztos ki fogja dobni. Csak a szája jár. Nagyon akarják azt a kölyköt. Még nem ismerik a táncrendet...

Férfi: Persze kellene helyetted valami, ami magától értetődő... valami az asztal közepére. Túl az ezoterikus svédasztalok kínálatán... Valami középpont. (*a könyvespolchoz megy, ujját húzza a könyvek gerincén*) Valami önmagában létező, valami centrum, valami igazodási pont. Abszolútum... tum, tum... tutum... (*matat, a földre dobálja a felsorolt könyveket*) túl a Védákon, túl fényen és káoszon, túl az Evangéliumokon, túl Eckhart mesteren. Túl kiüresedett mondatokon... Konfuciuson és a Taón. (*utóbbi csak kiemeli, majd visszateszi a helyére*) Valami igazán transzi, manszi, transzcendi... A vitathatatlan, az abszolút. Ez az! (*benyúl a könyvek mögé, előhúzza két pálinkás üveget*) Megvan! Mindjárt két centrum! A kóser meg az orosz, abszolút vodka! A tiszta metafizika! Melyikkel kezdjem? (*gondterhelten nézi az üvegeket, majd a közönséghez*) Jobb a békeség. Előbb a kóser. (*kortyol mindkettőből, megborzong*) Hú! Horror sacri. Vodka és szenvedéstörténet. (*a közönséghez*) Ki adta Gogolt és Dosztojevszkijt?! Na, ugye! Most megint ebből. (*iszik, hatalmasat csuklik*) Semmi gond. Semmi. (*ismét előveszi a feszületet, ahhoz beszél, kissé akadozva*) Nyilván értesültél róla, Uram, hogy az utóbbi időben a semmi toplistas lett. Előbb ennek hódoltunk be, aztán az utána jövő bárminek. (*iszik*) Köztünk szólva, csodáltam, hogy hagyod. Ez volt az utolsó csodáid egyike. Tulajdonképpen a végső. (*iszik*) Tagadhatatlanul negatív csoda, de azért csoda. Erre inni kell! (*meghúzza az üveget*) A némaságot külön csodálom. Jó ezer éve teljesen elhallgattál. (*iszik*) Vagy kétezer? (*észreveszi az angyalokat, akik egy gregoriánt dúdolnak*) Na, ja, hinni vagy nem hinni. De miben?! (*iszik*) Aszongya, hogy (*kezében az üveggel és a feszület-*

tel énekel, a kecskebéka felmászott a fűzfára dallamára), agnosztikus felmászott a fűzfára, annak is a legmagasabb ágára. *(iszik, tárgyilagos hangon folytatja)* Fűzfapoéta lett. Vagy materialista filosz. Nuku távlat, nuku metafizika, nuku transzgendien... transzegziszten... transzveszti... Ja, olyan van. Az anyag-elvűség örömei, ugyebár. Boldogok a materialisták, mert övök... a mi is? Mindegy. *(a feszülethez)* Reménytelen ez a küzdelem magunkra hagyva, Uram. Rádadásul mióta meghaltál, nincs legalább egy tanúja az életünknek. *(iszik, csuklik)* Ezért döntöttünk amellettet *(csuklik)*, amellett, hogy gazemberek leszünk. Segíthetnél, de úgy tűnik, magadon sem tudsz már segíteni. No, jó, mész vissza a halotti lepelbe. *(csóválja a fejét, megint csomagolja a feszületet)* Attól tartok, az Univerzum felénk eső részén már rég nem te uralkodol. Illetve uralkodsz. Már amennyiben létezel. Illetőleg léteztél. *(iszik)* Nem leheszen tudni, mondta az agnosztikus, miközben üdvözült vigyorral visszamászott a fára... Ha ugyan... Lehet, hogy akadémista lett belőle. *(beleszagol az üvegbe, fintorog, tévedésből felemeli a feszületet, mintha abból szeretne inni)* Ja, bocsika, Uram. Talán rád, mint híves patakra kívánczok lelkem... Csak vicceltem. Az abszolút pia kéznél van, te meg ki tudja, vagy-e egyáltalán? Plédáül, plédül, pölö hol vagy most, amikor tényleg szükségünk lenne rád...

Hang *(dörgedelmesen)*: Lemondtam.

Férfi *(megrázza a fejét, megcsípi a karját, semmi hatás, lehúz magának egy pofont, mire megtántorodik)*: Hogy az a jó szagú Úristen! *(leül, mintha kocsmában rendelne)* Még egyet Főúr. *(pofon a másik oldalról)* Köszönöm! Több kör nem lesz. *(lassan, óvatosan a plafon felé sandít)* Hogyan?

Hang *(szemrehányóan)*: Süket vagy, szerelmetes fiam?! Le-mond-tam!

Férfi *(körbenéz, majd csendesen a közönség felé)*: Mi az isten...

Hang: Mindent hallok ám! Több tiszteletet, barátocskám. Továbbá választékossabb modort. A stílusod némi kívánnivalót hagy maga után. Kissé vulgáris egy magára adó drámaíróhoz képest. Azonfelül hol marad a nyakra-főre hirdetett korrektség? Vagy a kereszténységnek már nem jár semmi?! Se megértés, se tolerancia, se együttérzés, se élettér, se egy zug a lélekben? Reklám-újságba göngyölöd egyszülött fiamat?!

Férfi: Ennyi kérdésre nem számítottam. Valamennyi tisztelet, gondolom, mindenképpen dukál. Legalábbis elméletben. De... A lemondás... Hihetetlen, Uram.

Hang: Hihetetlen? Az hihetetlen, hogy eddig kitartottam mellettetek. Azt képzeltetek, továbbra is részt veszek ebben a kutyakomédiában? *(fáradtan, bele-törődve)* Egyébként elviselhetetlen nyomás nehezedett rám.

Férfi: Nyomás?

Hang: Igen. Láthatatlan, de annál érezhetőbb nyomás. Különösen itt a bal oldalamon.

Férfi *(körülnéz, megfogja a saját baloldalát)*: Valami idegen erő? *(suttogva)* Láthatatlan háttérhatalom? Kozmikus ördögörccs vagy ilyesmi?

Hang: Nem külső betegség, bár mióta először elhangzott, hogy „monnyon le”, elgondolkodtam a dolgon. A tünetek viszont nagyrészt szomatikusak. Talán

vegetatív lettem. Rövidre fogom. Többször szóba került a felmentésem. Természetesen érdemeim elismerése mellett. Esetleg az egészségügyi állapotom vagy a korom miatt.

Férfi (*kábán, de meglepetten*): Monnyon le?! Valami szakrális puccs?

Hang: Puccsnak éppen puccs, szakrálisnak azonban nem nevezném. Mindössze megérkezett a mennyek országába a demokrácia meg a pluralizmus, vagy mi a Jóistennek hívják. Politikailag korrekt szótár nélkül itt már senki sem ismeri ki magát. A demokrácia beköszöntése óta legföljebb formálisan van szükség rám, szerelmetes fiam.

Férfi: Azt hittem igazságos vagy, nem demokratikus.

Hang: Elvben igen, viszont a körülmények hatalmasak...

Férfi: Hát nem a tiéd minden ország és minden hatalom.

Hang: Nem. Egyre több országból tiltanak ki. Nem kívánatos személylé váltam. Váltunk. Mind a hármunk. Meg itt van ez a hatalommegosztás... Ráadásul megfenyegettek. Rázogatják az öklüket az ég felé.

Férfi: A rohadt anyjukba! Micsoda köcsögök!

Hang: Fiam, fiam... Ez politikailag nem volt valami korrekt. Mi válik így belőled, zsurnaliszta?

Férfi: Jesszusom, dehogy...

Hang: Őt hagyd békén. Éppen az imént tagadtad meg néhányszor.

Férfi: Tulajdonképpen miért mondtak le, Uram?

Hang: Nem voltam hajlandó bocsánatot kérni.

Férfi: Bocsánatot kérni? Miért?

Hang: A történelemért. A ti történelmetekért. Különösen azok szorgalmazták ezt az abszurd ötletet, akik szerint az ember önmaga alkotója. Sokáig nem tettem eleget a nonszensz követelésnek. Nevetségesnek és formálisnak éreztem a felszólítást. Álságos bocsánatkérések, számszerűsíthető kárpótlások, összegekben kifejezhető fájdalom. Jó ideje ezeknek van szezonja. Ezt éljük. Helyesebben élitek.

Férfi: De végül lemondta. Most ki bocsátja meg a bűneinket?

Hang: Senki. Különben sem sokra mennétek vele. A valódi bűnösök ideje lejárt. A szélhámosoké jött el. Valahol beindítottak egy globális büntudatkeltő gépezetet. Amolyan koppintott, univerzális deus ex machinát. Ma már minden terméket hamisítanak. Mindenesetre, akik ezt működtetik, azoknál a megbocsájtás. Nem mondom, ügyes szerkentyű. Ehhez képest a búcsúcédulák árusítása olcsó villámtréfának tűnik. Most éppen a keresztény lelkiismeret segítségével számolják fel a kereszténységet. Így aztán rám sincs szükség többé. Nemcsak ostobaság, de árulás volna, ha részt vennék önmagam likvidálásában. Mit szólnának a szentek? Teszem azt azok, akik megkapták a stigmákat? Vagy a vértanúk? Meg a tanítványok. Szóval, taktikusan visszavonultam.

Férfi: Akkor annyi a megváltásnak. A trónod üres. Se pokol, se menny, se purgatórium.

Hang: Hát, szerelmetes fiam, már a múlt században sem a tisztítótűzbe került a lelkek egy része, hanem megsemmisítő-táborokba. No, nem nyújtom hozs-zsan, hiába nyaggattak, nem voltam hajlandó elhatárolódní saját magamtól, inkább lemondtam. Demokratikusan.

Férfi: Kik nyaggattak?

Hang: Homályos a háttér a dolgok a mögött. Szervezetek, amiket eddig nem ismertünk a mennyek országában. Az apostolok szerint szakrálisan nem is léteznek. Főleg Tamás kételkedik a létezésükben. Azt állítja, láthatatlanok. Magam sem látok világosan, miféle formációról van szó. Talán vallási, de az sem lehetetlen, hogy tisztán monetáris alapon működnek. A honoráriumok összege nem elhanyagolható. Sőt, jelentős vala, biblikusan szólva. Nem is kicsit. Az új szentháromság. Három mindig. Országvesztőknek harmincmillió, cégvezetőknek háromszázezer, a hülyéknek meg harminc ezüsteuro az osztalék. Láthatod, felem, saját szemeddel, mi folyik a földrészeteken. Mind felveszik a honort.

Férfi: Ez lenne az időszerű konföderáció?

Hang: Úgy bizony. Az új Szent Szövetség, a modern Santificato Unió. Elvben a demokrácia és a hatalommegosztás a kulcsszó. Fékek és ellensúlyok. Szabadság. Türelem. Ilyesmik. A gyakorlatban hatalomkoncentráció és kuss. A totalizmus korszerűsített formája, amiként fent a pszeudoteóriákban, azonképpen lent, a Földön is.

Férfi: Tehát ezért mondtál le, Uram?

Hang: Többé-kevésbé. Plusz megszaroltak, hogy ellenkező esetben nemcsak azt varrják a nyakamba, ami a történelem során történt. Nemcsak a háborúkat, máglyákat, táborokat, járványokat, a globális fölmelegedést, a szeméthegeyeket, a műanyagpalackokat, hanem mindent. Az összes létező bűnt az erendendőtől a mai napig. Már akadnak olyanok, akik zaklatással vádolnak, akik azt állítják, hogy az angyali üdvözet sem volt több me too-ügynél.

Férfi: Összetévesztik a történelmet az üdvtörténettel.

Hang: Ez szép volt, kedves fiam. De mindebből faramuci módon az következik, hogy tényleg nem tehettem volna mást, minthogy folyamatosan elhatárolódom önmagamtól. Az eddigi életművemtől. Már amennyiben van értelm velem kapcsolatban olyan időben meghatározható fogalmakat használni, mint élet, halál, életmű.

Férfi (értetlenül): Milyen fogalmat?

Hang (sólhajt): A pillanat és öröklét metszéspontjára céloztam. Arra, amit többé-kevésbé így neveztek, mert nincs rá megfelelő szavatok. Visszatérve a fődologhoz, tulajdonképpen azt kívánták tőlem, hogy gyakoroljak bűnbánatot. Vezekeljek nyilvánosan. Akkor talán megbocsátanak.

Férfi: Csak ismételni tudom magamat. Te voltál az, aki megbocsátotta a bűneinket.

Hang: Nos, mára ez így hangzik vala: bizonyos olvasatban, némi megszorítással.

Férfi: Uram! Csak nem lettél a kulturális relativizmus híve?

Hang: Nem, itt szakrális trükkökről van szó. Összekutyulják a politikát és a szakralitást. Mint nálatok egy-egy párt.

Férfi: Trükk vagy nem trükk, meglátod, előbb-utóbb tényleg kárpótlásra köteleznek.

Hang: Ne félj, amit látsz, abból sok minden a nevemben történik, de nem általam. Eleve kudarcra ítéltetett. A lényegét tekintve nem aggódom, csupán a folyamatos szurka-piszka zavar. Pláne az, hogy határolódjам el az irodalmi munkásságomtól is. A teremtéstörténettől, az evangéliumoktól, néhány apokrif-tól. Ismered őket.

Férfi (*éppen meghúzta az üveget, megrázkódik*): A teremtőjét. Elnézést. A teremtésit. Mit kéne ismernem?

Hang: Teszem azt Máté hét hatot.

Férfi: Micsodát?

Hang: Máté hét hat. Máté evangéliuma. Újtestamentum. Olvastad, nem?

Férfi: Hogyne.

Hang: Nos, bizonyos problémák merültek fel az említett szakasszal kapcsolatban. Nem mindenki érzi elég korszerűnek ezt a verset. Toleranciahiány, latens kirekesztés, rasszizmusgyanú. Sorompóba léptek az emberjogi lobbisták meg az állatvédők. Pár szó miatt tiltakozott a sertéstartók ligája, az ékszerészek nemzetközi egyesülete, a disznóhús fogyasztó és a disznóhúst nem fogyasztók globális társulása, az igazgyöngy spiritualitása kongregáció, valamint a kerti törpék internacionalista szövetsége. Utóbbiakat, őszintén szólva, nem értettem.

Férfi: A kerti törpéket?

Hang: Igen. A kerti törpék jogaiért alakult szövetséget. Mi bajuk Máté hét hatal? Isten tudja... És majd' elfelejtettem, az üveggyöngyfűzők nemzetközi klubhálózatát. Végül a lábápolási cikkeket gyártók uniója szintén sorompóba lépett. Petíciót nyújtottak be. A pipereipar. Szeretnék, ha átírnám ezt a részt.

Férfi: A gyöngyeitek ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azok lábaikkal, és néktek fordulván... Hiszen Máté evangélista írta.

Hang: Gondolod, nekem nem jutott eszembe ez az érv? Azt felelték, Máté csupán a néger volt. A sugalmazás tőlem jött. A copyright jogi felelőssége engem terhel. Sosem gondoltam volna, hogy jogi személlyé válok. Szentháromság helyett szentnégység. Kitartanak mellette, hogy Lévi Máté nem lehetett több spirituális strómannál. Utánagondoltam, marhaság. Meg belenéztem a szakirodalomba is. Most, hogy lemondtam, több időm van olvasgatni.

Férfi: Mit olvas az, aki mindent tud?

Hang: Éppen az Út és erény könyvét.

Férfi: És hogy tetszik?

Hang: Megjárja. Bár amikor a keleti gondolkodókat lapozgatom, mindig marad valami hiányérzet bennem.

Férfi: Miféle hiányérzet?

Hang: Hiányozni kezdek magamnak. Olyan érzésem támad, mintha nem léteznék.

Férfi: Kétkedsz saját létezésedben?

Hang: Nos, bizonyos fokig igen. Tudod, a szokásos. A semmi, ahogy nem túl eredetien fejtegetted, mielőtt leittad magadat. Tényleg olyan komoly tekintélyre tett szert az utóbbi századokban, hogy az már valami.

Férfi: Nem semmi.

Hang (*kissé fádul*): Az olcsó szellemeskedéstől megkímélhetsz. Nem valamelyik felelős szerkesztővel diskurálgatsz.

Férfi: Elnézést, uram.

Hang: Nem történt semmi. De, ha újrakezded, történni fog valami.

Férfi: Értem. Hallgatlak.

Hang: Tehát a lényeg és a látszat, az objektív és szubjektív, a lét és a lét megvilágításáról van szó. Továbbá a nemlét, a valóság, a nyelv, a szubsztancia, az attribútum, az anyag, a forma, az eidosz, a maya, az örökkévaló, az atman, a brahman, az abszolútum, a tao kérdéséről. Utóbbi esetben az útról, ami szóba fogható. Azt mondhatom, kedves fiam, a mondható és mondhatatlan labirintusában a Jóisten sem igazodik ki. Bár nem vagyok benne biztos, hogy mindent nevéen kell nevezni. Néha elég a füst és a hang.

Férfi: Mindenhatóságod fennakadt a nyelv hálóján?! Azt a! Pedig a legjobb... (*elgondolkodik*) már amennyiben érvényes ide a szó, szóval stilisztaként a legjobbnak tartottalak. Aztán ahogy az újtestamentumban négy narratívát szó-laltatsz meg ugyanarról a történetről, majd az apostolokat zárlatként, az tényleg nem semmi. Bocsánat a kifejezésért. A posztmoderneket meg sem ugatják. Nem a szélbe vetted a szavaidat.

Hang: Nem, valami rosszabba. Párára írtam, az emberi lélekbe. Nem véletlenül dolgozik most egy szakmai bizottság az új evangéliumon. Átmenetileg az Újszövetséghez csatolják majd, appendixként. János jelenései helyett. Tudod, az apokalipszis banálissá vált, mióta a valóságban itt van a nyakatokon.

Férfi (*kissé megütődve*): Miféle könyv lesz?

Hang: Természetesen panaszkönyv. A múlt század vérrel kezdődött, vérrel folytatódott, aztán panaszáradattal, bocsánatkéréssel végződött. Unom már a sok nyavalygást. Mindenki nyekereg. Nekem meg már ahhoz sincs kedvem, hogy megkérdezzem, ki az, kinek fájdalma elbír ily túlzó beszédet, kinek jajszávara búvölten áll a Jóisten is, s döbbenet hallgatózik. Talán közreadok egy esszét a szertelen nyelvről, a kifejezhetetlen partján megtörő dagályos szavakról.

Férfi: És a többiek mit csinálnak? Szent Péter?

Hang: Hirtelen kámforrá vált. Bajba került a bevándorlók miatt. Sok a migráns mifelénk. Ott tolongnak a mennyország kapuja előtt. Ostrom alatt vagyunk. Angyalaink harcban állnak. Köztünk maradjon, de attól félttem, mikor Péter eltűnt, hogy a lábtörő alá tette a kulcsokat. Aztán az jön be, aki csak akar a paradicsomba. Ez mélyen etikátlan lenne. Szegény Péter végül hozzátok

menekült. Kulcsmásoló műhelyt nyitott. A régi Hősök tere mellett. Most mi a neve ennek?

Férfi: Befogadás tér. Éppen tegnap vitték el a királyszobrokat. Állítólag valami modernebbre cserélik őket. *(elgondolkodva)* Szóval, Szent Péter az a szakállas férfi abban a sufnyiban? A kulcsmásoló és ostyasütő? Elég hülye párosítás.

Hang: Ó az. És nem hülye, bár hülyeség, hogy megszökött. Mit tegyünk, a vérében van a megtagadás. Pedig olyan volt, akár egy két lábon járó tétel. A tagadás sziklaszilárd tagadása. Talán ezért lett népszerű a földön. Legalábbis viszonylag. De mindenki úgy él túl, ahogy lehet. Én példának okáért sokak szerint már rég túléltem magam. Talán tényleg jobb, ha végleg eltűnök. Az az érzésem, szerelmetes fiam, hogy ezen a nyamvadt, vértelen, európeér kereszténységen már egy Isten sem segíthet. Krisztus vércörei kiszáradtak bennetek. No, isten veled! Nem látjuk többé egymást. Igaz, eddig sem láthattál. *(A Férfi feláll a fotelből, integetni akar a távozó „Hang” utána, de visszaesik, majd elalszik.)*

HARMADIK JELENET

Görög néni *(bejön egy vödörrel és söprűvel):* Csak magához ne térjen. Mert akkor jönnek a látomások. *(megnézi a két üveget, fejét csóválja)* Vagy már meg is voltak. Minden rendes ember, ha istenesen bebaszciszik, egereket lát. Ez nem. Ez macskákat lát. Meg az Úrral társalog. *(meghúzza az üveget)* Brrr... Nekem ugyan még egyszer sem jelent meg. Pedig *(az üvegre mutat)*, néha hívogatom. Micsoda kupi. *(rendezkedik)* Ez a sok könyv. *(most veszi észre a közönséget)* Öööö... *(megigazítja a ruháját, a sminkjét, miközben a színpad széléig megy)* Jó estét! Én vagyok a Görög néni. A takarítónő. És házvezetőnő. Mellékállásban. *(kihúzza magát)* Főállásban meg a közvélemény. *(látva az „értetlenséget”)* Úgy, úgy. Mainstream Béláné, született Görög Etelka. A Görög néni. Na! A lényeg az, hogy én takarítok itten időtlen ideje. Pucolom az ablakot, hogy kilássanak. Feltörlöm a padlóról a trutyit, hogy pofára ne essenek, ha átrendezik a színt. Persze pofára esnek. Mivel állandóan rendezkednek, cirkuszolnak. Pedig már régóta ugyanaz a darab fut. Nem szaporítom a szót, én tüntetem el azt a sok a mocskot, amit ezek *(a színpad mögé int)* hagynak maguk után, mióta világ a világ. Ja, és van még egy mellékállásom. Én vagyok a nép. Bizony, bizony. Részmunkaidőben a Görög néni a nép. *(fontoskodva)* Pontosabban a népek. Többes számban. Merthogy többen vónánk.

Hangszóróhang *(nem az Úré):* Kérjük a takarítónőt, sürgősen jelentkezzen a színpad mögött, az ügyelőnél.

Görög néni: Az ügyelők... Ügyelnek az ügyelők. A kulisszák mögött. *(legyint, folytatja)* Szóval nem idegen tőlem a szerep. Már kislánykoromban én voltam a nép. Cirkuszoszt játszottunk. Mi még tudtuk, miként kell felkészülni az életre. Cirkuszos plusz nép. Realizmus. *(Cigaretta vesz elő, beteszi a szájába, ott laffog)* Otthon játszottuk, az udvarban. Felvonulás, parádé! Elöl a cirkuszosok, aztán

a népek. A nővérem volt a cirkuszosok, én voltam a népek. Sose hagyta, hogy cirkuszos legyek. Nem hibáztatom. Pedig az az igazi, cirkuszosnak lenni. Állatszoliditás, bohócok, bűvészek, trükkök, politikusok meg ilyesmi. Főleg a bohócok. Jaj, de szerettem volna bohóckodni, pojácskoddni... *(a lelkesedő után tárgyilagos hangon)* Na, elég az hozzá, hogy én sem hagytam magam. Mikor felvonultunk, hátulról mindig jól seggbe rúgtam. Ez a történelemben a forradalomnak felel meg. Általában ballal rúgtam seggbe *(mutatja)*, mert jobb lábam erre politikailag alkalmatlan. A testvérem mindig ugyanazon a hangon kérdezte: ki volt az? Megvontam a vállam: ki tudja ebben a tömegben, a sok nép között? Aztán masíroztunk tovább, körbe-körbe a tyúkszaros udvaron. Ennyi a történelmi modell, a ciklikus cirkuszteória. *(kinéz a közönségre, „látja”, hogy nem értik, legyint)* Nem érdekes. Érzék jól magukat. Az ott *(a Férfi felé int)* már piszok jól van.

(A függöny váratlanul félig lemegy, majd újra felmegy.)

Férfi *(felriad)*: A francba! El sem kezdődött, és már vége? Etelka, van másik? *(elalszik)*

Görög néni: Egy új jelenet, egy új élet, egy új Isten vagy csak egy üveg abszolút vodka? *(a közönségre néz)* Kérdem én, némi ontológiai gúnnyal. Na, szóval. *(a függöny félig megint lemegy mögötte)* Általánosságban én vagyok a nép, dramaturgiailag pedig a kórus. Helyeslés, ellenkezés, csodálkozás, megdöbbenés, tiltakozás, kussolás, betojás, amint dukál. Nem provokálom a tisztelt közönséget, mint valami posztmodern fiszfasz. Nem szólok bele az eseményekbe sem, csak kidumálok a darabból. *(kihúzza magát)* Én leszek a szerzői utasítás. A félre. Persze nem fogok félrebeszélni, csak értelmezek. *(vizsgálgatja a közönséget)* Zagyváló? *(mintha nem értenék, kissé szájbarágon)* Antik dráma. Aiszkhülosz, Szophoklész, Euripidész. Kórus. Görög kórus! Teória: Arisztotelész. Tér, idő, cselekmény egysége. *(maga elé)* Bár ebbe a franciák beleugattak utólag, a maguk doktriner módján. *(kinéz a közönségre)* Lényeg, hogy interpretáció legyen. Interpretációt csinálhatunk betonkerítésből, taposóaknákból, elektromos vezetékből. Működhet magasfeszültséggel, alacsonyabb szinten, a marháknak villanypásztorként, de a leghatásosabb, ha képekből és szavakból készül. A politikailag korrekt szavakat kifeszítjük a valóság határán, hogy ne lehessen átjutni rajtuk. Ezért úgy tűnik majd, hogy a valóságban élünk, holott éppen az hiányzik. Már akinek, természetesen. Drága, megboldogult Bélám, aki még látta a valóságot, szokta volt mondani: nincsenek tények, édes Etelkám, csak értelmezések. Mert nagy szemfényvesztők vagyunk.

Hangszórháng: Görög Etelkát lánya, Komment Elvira várja a portán.

Görög néni *(legyint)*: Csöbe akarnak húzni. Hol tartottunk? Az embernél, aki csodálatos. Csodálatos illuzionista... Inkább mutatom. *(„szavalókórus” pózba vágja magát, oldalazva lépeget, mintha beállna egy-egy kórustag helyére, majd emelkedetten)* Sok van, mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb. Ő az: ki a szürke tengeren átkel, a téli viharban. Örvénylő habokat szel át, hogy internetezhessen a menekülttáborban, hogy fogyasztó lehessen *(körül-*

néz, suttogva) Nyugat-Európában, hogy demokráciában élhessen. Esetleg szétverhesse: robbanthasson egyet-kettőt, szíven szúrhasa a másikat, tömegbe gázolhasson. Mikor mit hoz a sors, mit szőnek a párkák. Azt a sok elszigetelt esetet. *(a háttérben csengetés, üvöltés a résnyire szűkülő függöny mögött)*

Hangszóróhang: Görög néni! Görög néni! Jöjjenek, ez megbomlott. *(Burleszt jelenet: zúrzaavar, szirénázás, ápolók rohannak be kényszerzubbannyal, egymásra húzzák, kiszabadulnak, kivágtatnak a függöny elé, de mintha nem látnák Görög nénit. Néznek, kutatnak mindenfelé, aztán elrohannak.)*

Görög néni: Na, mit szólnak. Nem látják a népet, vagy szándékosan nem veszik észre, hogy létezik? Pedig el akartak kapni, mert kinyitottam a számat. Eh! *(legyint)* Most ment el a kedvem az egésztől. Belefájdult a fejem. *(hamleti „monológ”-pózt vesz fel)* Én, egy idő óta, nem tudom miért, elvesztettem minden kedvemet. Depi. Mániás depresszió, vénségemre. Néha nehéz hangulatba esem. A politikai események. Ilyenkor kopár minden. Erdők, hegyfokok, az égbolt, ez a felettem függő tudja-fene-micsoda a csillagokkal, angyalokkal vagy angyalok nélkül. *(fontoskodva, bizalmasan)* Az igazság az, hogy nem állhatom a többieket. A tömeget. Hiába vagyok tömegemember. *(visszatérve a monológhanghoz, enyhén dagályosan)* Pedig mily remekmű az ember! Mily nemes az értelme! Mily határtalan a tehetsége! Alakja, mozdulata mily kifejező és bámulatos! Működésre mily hasonló az angyalhoz! Belátásra egy istenséghez! A világ ékessége! *(kiábrándult, fáradt hangon)* És mégis, mi nekem, a takarítónőnek, aki annyi koszt törölt már fel, ez a csipetnyi por, élő jel? Én nem gyönyörködöm az emberben.

Hangszóró *(már ketten ülnek a mikrofon mögött, ami behallatszik a színpadra)*

Első hang: Tessék! Most mi a búbánatot csináljunk?! Megtudták, mi a slusszpoén. Valahogy el kellene hitetni velük, hogy nem ez az ábra, ez még nem az igazi darab.

Második hang: Ja, mint a szavazásnál. Ha nem a várt eredmény születik, akkor érvénytelen az egész. Néha már jó előre.

Első hang: Van más választásunk?

Második hang: Jobb lesz, ha lemész. Tégy úgy, mintha a darab része volnál. Aztán takarítsd el a vénasszonyt a placról.

Első hang: Mégis hogyan!?

Második hang: Mít tudom én?! Tereld el a figyelmüket. Mindent nekem kell kitalálnom? Énekelj, integess, bukfencezz, mesélj egy viccet. Ügyesen. Higgyék azt, hogy formabontás.

Első hang *(hallhatóan föláll, készülődik):* Formabontás? Mi a búbánatot lehet itt még bontani?

Második hang *(rémülten):* Dumálni fog tovább. Meglátod, folyamatosan belepofázik majd a darabba.

Első hang: Csak azt ne. Csak el ne kezdjen megint povedálni. Régen le kellett volna cserélni a vén szenilis döögöt, valami ropogós pipire. *(határozottan)* Jó lesz, ha intézkedsz!

Második hang: Én, mért nem te?! Indulj már! Igyekezz!

Első hang: Ebben te jobb vagy. Én megpróbálom lecsalogatni a színpadról. Ha nem „sikerál”, te jössz. *(hangosan, ahogy a hangszórónak valóban szólania kell)* Kérjük, a takarítónő kolleginát, sürgősen jelentkezzen az ügyelőnél, a színpad mögött.

Görög néni *(megértően bólogat):* A színpad mögött? *(ökölbe szorítja egyik kezét, aztán az ismert módon felemeli az alkarját: „beint”)* Ezt! Nem fogtok háttérbe szorítani. *(mögötte ismét teljesen felmegy a függöny)*

Első hang: Görög Etelkát várják a pénztárnál. Kérjük Görög Etelkát, fáradjon a pénztárhoz, vegye fel a jutalmát.

Férfi: Menjen, Etelka. A honorárium.

Görög néni *(gúnyosan vigyorog):* Csörgetik az ezüstöt. Harmatgyöngye. Nem fognak félreállítani. *(megint beint)* Ezt, ni! *(a közönséghez bizalmasan)* Most a színen maradok. Nem döntenek helyettem a nevemben. *(a Férfihez)* A népet, igen tisztelt művész úr, nem lehet leváltani.

Férfi: Nem-eeee?! Csalódni fog Madame. Csak figyeljen. Mit gondol, mi az isten folyik itt?

Görög néni: Hol?

Férfi: A színpad mögött. Fönt és lent. A zsinórpadról. Mindenütt. Már a mennyországba is olyan, na, hogyan mondjam korrektül, olyan, no go-felhők vannak. Meg mindenfelől mindenféle... izék érkeztek.

Görög néni: Menjek színpad mögé, mi?! Nem fogtok megvezetni. *(megint beint, most az egész karjával)* Ezt, ni! Maradok! A deszkák jelentik a világot. *(a közönséghez)* Azaz a deszkák jelentették. Valaha. Aztán szépen eltűnt a világ. A föld sivatagosodni kezdett, az erdőket kivágták, a vizek elalgásodtak, az éter meg elplazmásodott. Egyetlen, világnagy médiafelületté plazmásodott. A világ médiokratái egyesültek. Vágom, mi?! Különben meg, nem szerepelni akarok, mondtam már. Értelmezni fogom a történeteket takarítás közben. Mert a történelmet *(a Férfihez fordul)*, igen tisztelt művészúr, csak utólag lehet modellálni. Mikor az ember gyereke felmossa a vért, kisöpri a sok hányást meg szart. Megtisztítja visszafelé a horizontot, felszabadítja a helyet a hazugságoknak. Az a frankó. *(„látja” a közönség meglepetését, bólogat, meghúzza a vállát)* Mindig a valósággal van baj. Önmagában már semmi sem létezik. Se múlt, se jelen, se jövő, se történelem, se tények, se realitás, talán az sem, ami éppen most történik. Az interpretáció, az létezik, az a lényeg. A fejben, a neten, az újságban, a képernyőn, az éterben, mindenhol. A napi lételméleti komment. Az van. Semmi más. Igen *(fontolgatva)*. De ebbe most ne menjünk bele. Kicsit zűrös. Viszont segíteni fogok. Nem kell aggódnia, nem pletykaszinten. A Görög néni nem pletyózik. A Görög néni tényleg segít. Megmondja a tutit.

Első hang: Csak belemászott a vén cafat. Most már rugdossd le a színről.

Második hang: Menj te!

Első hang: Gyerünk! Kapjuk el!

HATODIK JELENET

(A félig üres könyvtárszobában ketten ülnek, a Férfi és a Nő. A foghújas polcok oka, hogy bizonyos könyveket már otthon is tilos tartani. Csöngetés)

Görög néni (*bejön, kényszerzubonyban*): Ketten az István kiadótól. Legalábbis azt hiszem. Elég különös pár, mintha maguk sem tudnák kicsodák tulajdonképpen.

Nő: Melyik kiadótól?

Görög néni: A régi Szent István Társulattól... Gondolom. Mivel folyamatosan Szent Istvánoznak. Mármin a nő. Azt állítják, ismerik a nagyságos urat. Valamilyen magyart. Az utolsó magyart? Egy (*mérhetetlen gúnnyal, a simlis, a tróger értelmében*) utolsó magyart?

Nő: Kit?

Férfi: Sosem jelent meg náluk könyvem. Sem a régi Szent Istvánnál, sem az újnál. Azt se tudom, mi most a nevük.

Nő: A Szent István Társulatnak? Pityuli könyvklub. Egészen pontosan: Picuri Pityuli könyvklub. Még nem számolták fel őket teljesen, csak a vallási meg a történelmi részleget. Gyerekkönyveket adnak ki. Korszerűsítik az új nemzedék igényei szerint a hagiográfiákat.

Görög néni: Míg indexre nem kerülnek végleg.

Férfi: Az új nemzedék harcolta ki magának?

Nő: Ne kukacoskodj. Tavaly Szent István, illetve István életrajzát jelentették meg képregényként. Komoly anyagi sikert hozott. A könyvelőjüktől tudom. Rajzfilmet is csináltak belőle. Némileg persze átdolgozták a legendát. Pityuli kalandjai a címe. A nemzeti-történelmi Disneylandben játszódik.

Görög néni: Azt láttam. Szóval a Pityuli Szent István? Azt hittem, csak simán egy akárki István.

Férfi: Istvánból annyi volt... Árpád-háziak között nagyjából öt. Dédapám idejében meg minden harmadik falusit Istvánnak hívtak. Dunát lehetett rekeszteni velük. Az elvtársak rekesztettek is, de előbb átkeresztelték őket kulákká. Rend a lelke mindennek.

Görög néni (*félre*): Szent Istvánból lett a Pityuli? Ha az öreg megtudja... Na, mindegy. (*a Nőhöz*) Ezek ketten talán könyvárusok. Bár a vigéckedéshez elég vének. Meg kissé kopottak. (*elindul, aztán megtorpan*) A nő, azt hiszem, apáca lehetett a rendek felosztása előtt. Kék formaruhája van.

Nő: Olyan szétszórt ma kedvesem. Végül is bemutatkoztak?

Görög néni: Nem tudom, hogy a nevüket mondták-e, vagy a könyvcímeket, amiket árulnak. Elég furán beszélnek. Talán nem magyarok.

Nő: Migránsok? Nem, nehogy félreértse. Úgy értem, határon túli magyarok?

Görög néni: Igen, magyarul beszélnek. Tisztán, de érdekesen. Számomra régi-módián. Hol ő-znek, hol ű-znek, hol valá-znak meg vogymukoznak.

Férfi: Talán székelyek vagy Felvidékiek. Esetleg belvárosiak. Bár ilyen táj-szólásról még nem hallottam. Valami eldugott faluból vagy Isten háta mö-

götti kolostorból jöhettek. Meglehet, csángók. Állítólag van még pár *példány* belőlük.

Görög néni (*elindul, megáll*): Az öreg különben inkább Pista bátyám, mintsem István forma. Szerintem szenilis. Azt sem tudja, hány éves. Teljesen lehetetlen számot mondott. Valószínűleg számolni sem tud. Mondom neki, egész jól tartja magát. Mire ő: a szentség miatt. Tutira halláskárosult. Különben mindig ezzel a szentséggel jönnek. Szent István így, Szent István úgy.

Férfi: Nyilván törvényellenesen gyűjtenek valamire. Valamilyen illegálisan működő nemzeti alapítványnak.

Görög néni: Nem sikerült kiigazodnom rajtuk. (*félre, a közönség felé, jelszószerűen*) Éljen az újidentitás: a nemzeti színekből csak zöld hályog maradt a szemükön. (*lesújtóan*) Csak összejött nekik...

Nő: Hogy néznek ki?

Görög néni: Az öregem elég fura kabát van. Olyan palástszerű. Elvettem volna tőle, de... (*mozgatja felsőtestét a kényszerzubbonyban*) Amúgy szerintem nyolcvan-kilencven lehet. A nő viszont kortalannak látszik. Lehet negyven, de nyolcvan is. Elég szép öregasszony, már ha asszony. Szeretnék így kinézni húsz év múlva. Olyan kis egyszerűek, de nem tudom hova tenni őket. (*a közönség felé kacsingat, kissé ripacs módon*) Isten tudja, honnan jöttek.

Nő: Kidobjuk őket, vagy adjunk pár forintot?

Férfi: Talán tényleg a régi Szent István kiadótól lehetnek. Rosszabb esetben először akarnak kérni, vagy még rosszabbat, recenziót. Nem bírom ezeket az instant magyarokat, akik feloldódnak az ezotériában. Tudni nehezebb, mint hinni, hogy Isten magyarul beszélt. Remélem nem a Szíriuszról jöttek.

Görög néni: Elég ártalmatlannak tűnnek. Vagy inkább gyámoltalannak. Egyáltalán nem rámenősek, inkább kicsit gyagyák. Az öreg azt állítja, kitelepített volt. Most meg bizonyos értelemben hajléktalanok. Ezt mondják. Na, mind-egy, annyi biztos, hogy valamilyen István a keresztnéve. Akkor beengedjem őket?

Nő: Engedje csak, kedvesem. Elképzelhető, hogy a férjem hajdani kollégája.

Férfi (*Görög nénihez*): Egyébiránt ma már az István utónév, kedvesem, vagy csak simán név. Hivatalosan nem keresztnév. Semmi esetre sem az. Tempora mutantur. Nyomatékosan kérem, utónevet mondjon. Így korrekt, kedvesem. Ügyeljen rá, mert délután jönnek a bizottságtól. A Kollegina és a Kolléga. Látja, nekik már név sem kellett. Mégis milyen jól megvannak.

Görög néni: De sokat tetszik tudni. Persze nem mindent. De jól van, ügyelek, ügyelek én, ha vigyáz a nagyságos úr is a korrektségre. Mert nem mindig vigyáz. A drámája sem jött be. Nem lesz honorárium. Mani: nuku. Most miből vesznek gyereket? Honnan lesz gyerek? A nagyságos asszony már nincs szülőkorban.

Férfi: Miattunk ne aggódjon.

Görög néni (*gúnyosan*): Tényleg? És a kedvesem? A kedvesemezés?

Férfi: Mi van vele?

Görög néni: Nem pusztán leeresztkedő, de egyszersmind klasszikus hímsoviniszta kiszólás. (*egy szuszra*) A férfi dominanciát kódoló, brutálisan elnyomó, antidemokratikus, antifeminista, a káros nemi mintákat totálisan kiterjesztő, leeresztkedő, cselédpozíciót rögzítő, egyértelműen diktatórikus kommunikációs sztereotípiá. (*fúj egyet*) És narratíva! Továbbá tipikus szociolingvisztikai hiba. Különösen egy önmagát irodalmárnak tartó szubjektumtól.

Férfi (*elképedve*): Mi ez tiráda? Jobb lett volna, ha a zubbony helyett a száját ragasztják be. Mindörökre.

Nő: Ámen!

Görög néni (*határozottan*): Továbbá a szituáció kimeríti munkahelyi zaklatás tényállását. Különösen egy házvezetőnő esetében. Mindez a munkaadó és munkavállaló viszonyának feudális, már-már az antik rabszolgatartásra emlékeztető felfogása. Vagy még régebbi, talán őskori, patriarchális beidegződés. Pláne egy írótól... (*szúrósan a Férfira néz*) Igen, ilyen a meggondolatlan, hebehurgya nyelvhasználat. Nem csoda, hogy a kritika időnként szétlőtte a nagyságos úr műveit. Máskor meg ellenkezőjére fordította a mondani-valóját.

Férfi (*fenyegetően, megbántódva*): Tessék?!

Görög néni: A dolog velejét tekintve egy nyelv nyelvtani diszpozíciója annak aprioriját jelenti, ami benne kimondható, ennek politika, illetve társadalmi vetülete...

Nő (*elképedve*): Hogy mondja, hölgyem? Azaz asszonyom. Embertárs.

Görög néni: A gondolatok nyelvi formákba téve nem mentesek bizonyos érzelmi, illetve történelmi dimenzióktól. Ha jobban meggondolom, örök lélektani igény húzódik meg mögöttük. Használóik persze nem sejtik, hogy alávetik magukat a nyelv követelményeinek, elvárásoknak, szabályoknak, miegyebeknek. Mi több, azt hiszik, a szavaik engedelmessé válnak nekik. Évezredes hiba. Mára viszont a helyzet javuló tendenciát mutat.

Férfi: Mi az isten...

Görög néni (*ellentmondást nem tűrve*): Isten rég kampec. Maguk ölték meg. A közösség formális, az én lebomlott, a nyelv korszerűsödik. Már nem az emberrel helyettesítik Istent, hanem egy névtelen gondolkodásmóddal. Tárgy nélküli megismeréssel, azonosság nélküli elmélettel. Abszolútum nyista. A személyiség valójában nem más, mint névtelen, szubjektum nélküli létezés. A dolgok megnevezése pedig, hála az új politikailag korrekt nyelvnek, azonos átalakításukkal. Azzal, hogy új nevet adunk nekik, végérvényesen megváltoztatjuk lényegüket. Nos, ez a harc lesz a végső, miután a nyelv alkalmassá vált arra, hogy önmagát a maga nemzete látszatra kényszerítse. Ezzel felszámolva azt az anakronisztikus, ne mondjam, babonás hiedelmet, miszerint az igazmondás volna a nyelv feladata. Nyilván én is tévedhetek, sőt, mint a népből jöttként időnként hülye is lehetek, ami nem jelenti azt...

Férfi (*elképedve*): Azt a kurva... Fogja már be! (*a könyvtárosok hívatosan belépnek*)

Görög néni: Akkor most nem megyek bele az antropológiai nyelvészet finomságaiba. Bár nagyságotok kiszólásai teljes mélységében, kontextuális összefüggéseiben analizálandók. Rövidre fogom. Megsértődtem. Felmondok. De egy jelentősebb fizetésemeléssel, majd ki lehet engesztelni.

NYOLCADIK JELENET

Görög néni (szánalomkeltően bebotorkál, kényszerzubbony nélkül, sötét szemüvegben, fehér bottal; oldalt áll, nem a nézőtér felé): Már megint a háttérben zajlanak az események. A függöny mögött. (tévedésből a közönség felé mutat) De ne aggódjanak. Én tudom, mi következik. Felkészültem már kislánykoromban az életre. Olyan túlélési technikám van, hogy na! Azt hiszik, megvakultam, mert kiszúrták a szememet egy kis fizetésemeléssel. Hát, nem! Látom a jövőt! Tudom, mi jön. (mint egy cirkuszi kikiáltó) A cirkusz! Az apokalipszis! A Pride! Az utolsó körmenet! Csak most, csak itt, csak önöknek! Végjáték last minit áron! Herr Kapellmeister! Zenét! (Megszólal Beethoven és Schiller Örömdódája, az Európai Unió himnusza, a függöny lassan felgördül.)

Görög néni: Produkcióóóó!

(A színpadon csuklyás emberek melegednek, könyvekből rakott, füstölgő tűznél. Arcukon maszkok. Nem ijesztőek – inkább a japán No-álarcokhoz, site-maszkokhoz hasonlóan –, idegenek az európai szem számára. A zenére felállnak, fejüket csóválják értetlenül, majd megértően bólogatnak. Egyikük felemelt hüvelykujjával jelzi: ez az! Hátulról ketten érkeznek kerekesebb kukákkal. Élükön az Unió csillagos zászlajával vezeti őket egy szintén maszkos figura. A kukákból európai nemzeti zászlók, keresztek, fészületek, ismert reneszánsz szentképek lógnak ki. A zene hangjaira masíroznak, lengetik az Unió lobogóját, integetnek a nézőknek, majd öklüket rázzák feléjük. Eltűnnek a színpad mögött, azután, mikor ismét felbukkannak, már öten vannak. A két újabb kukában Szűz Mária és Szent István.)

Görög néni (eldobja szemüvegét, elszántan eléjük áll): Nem! Ezt már nem! (Taszigálják, többször fenékre rúgják, elesik, a földön kapálózik, miközben rugdossák.)

Görög néni (nem kiabál, sokkal inkább a végsőkig elszánt): Nem! Nem! Nem! Nem! Nem! (Képtelen felállni, elesik, ezért váratlan ötlettől vezérelve a kukához mászik, letérdel Mária elé.)

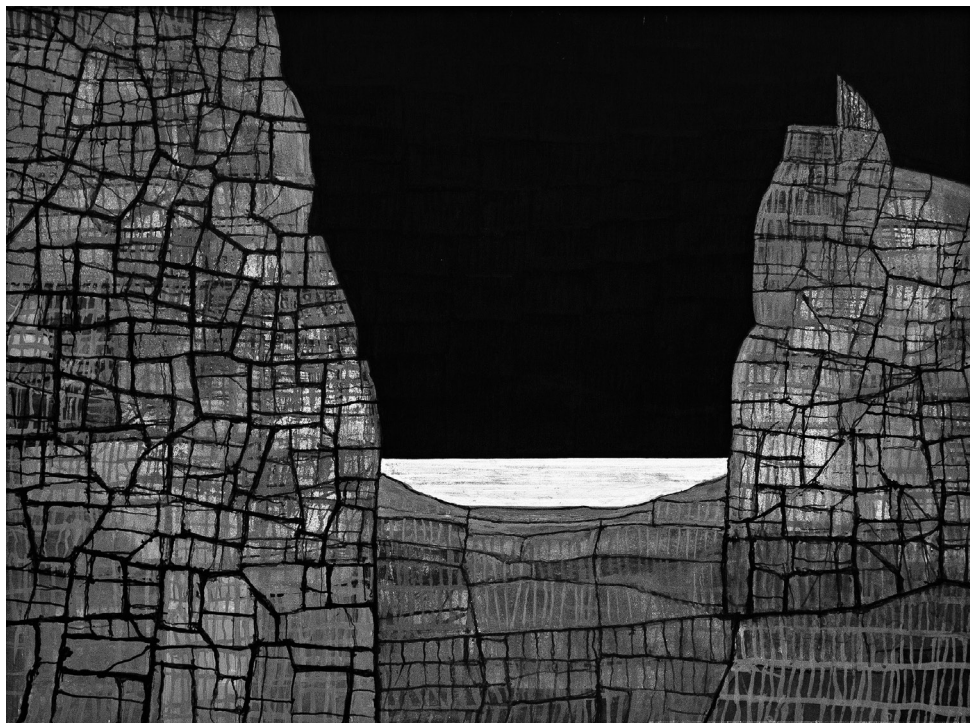
Görög néni (pátosz nélkül, a lehető legtárgyilagosan): Magyarok Nagyasszonya! Boldogasszony anyánk, égi nagy patrónánk! Nagy ínségben lévén, így szólít meg hazánk! Magyarországról, édes hazánkról, ne feledkezzél el, szegény magyarokról. Segíts rajtunk Országunk védelmezője! Segíts! Ne hagyj el, hogy ne hagyhassunk el többé. Nem! Nem! Soha! (közben szól a zene, ami mind hamisabbá, mind halkabbá válik, végül Beethoven helyett zagyva, világzene-mixet hallunk, amin áthallatszik időnként egy-egy műezsin hangja)

Férfi (váratlanul mellétérdel, együtt folytatják): Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved. Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akara-

to, mint a mennyben, úgy a földön is. *(A zene megint elnyomja a hangjukat, de tovább mondják, egyre hangosabban és elszántabban az imát. Mária felemeli a kezét – úgynevezett orans-pózba –, mire megjelenik két angyal. Az angyalok kiszabadítják a kukából. Mindhárman imára emelik, nyitott tenyérrel kifelé a kezüket, a zene elhallgat. Jól kitartott csöndet követően, megszólal a Gloria laudus et honor kezdetű magyar gregorián. Mária nagyon lassan előremegy, egészen közel a közönséghez, a gregorián ének lehalkul. Védelmezően megemeli köpenyét, miként a Palástos Madonna-képek, pár pillanatig némán áll.)*

Mária: A tanítványok *(kézmozdulatával jelzi, hogy a nézőtérben ülőket tekinti tanítványoknak)* elmentek arra a helyre, ahová Jézus rendelte őket. *(szívére mutat, majd a nézőkére)* Mindnyájatok szívébe. A tanítványok, amint meglátták, leborultak előtte, bár néhányan kételkedtek. Jézus pedig odalépett hozzájuk, és így szólt.

Hang: Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetek tehát, tegyétek tanítványaimmá a népeket. Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartásra, amit parancsoltam nektek, és ímé, én tivéletek vagyok minden napon a világ végezetéig. *(a gregorián ének felerősödik, a függöny lassan lemegy)*

Kováts Albert: Tengerre magyar! (akril, farost, 60x80 cm, 2015)